

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK.

Ve KAMER

A R R E S T

nr. 258.071 van 30 november 2023

A. 239.429/V-2028

In zake: **MASSART Laurence**,
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Marc UYTTENDAELE,
Bronstraat 58
1060 Brussel
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door
de Minister van Justitie,
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Nicolas BONBLED,
Waterloolaan 115
1000 Brussel
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkommende partij:

DEVENYNS Anouk,
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Sven BOULLART,
Voskenslaan 419
9000 Gent
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

Bij een op 26 juni 2023 ingediend verzoekschrift vordert Laurence Massart enerzijds de schorsing van de tenuitvoerlegging (vertaling):

- van de niet-gedateerde beslissing [van de minister van Justitie], op 13 juni 2023 ter kennis gebracht, om geen gevolg [te] geven aan [haar] verzoek tot verlenging van [haar] mandaat van eerste voorzitter van het hof van beroep

te Brussel, noch een dossier dienaangaande over [te] zenden aan de Hoge Raad voor de Justitie;

- en van de vacantverklaring van de mandaten van korpschef van eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel en van procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel, zoals bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 13 juni 2023;

en anderzijds de nietigverklaring van die beslissingen.

II. Verloop van de rechtspleging

Met een op 18 juli 2023 ingediend verzoekschrift vraagt Anouk Devenyns als tussenkomende partij te mogen optreden.

De verwerende partij heeft een nota met opmerkingen en het administratief dossier ingediend.

Eerste auditeur Erik Bosquet heeft een verslag opgemaakt op basis van artikel 93 van het algemeen procedurereglement.

Van het verslag is kennisgegeven aan de partijen.

De verwerende partij heeft bij een gemotiveerd verzoekschrift om de toepassing verzocht van artikel 35/1 van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

Bij een beschikking van 25 oktober 2023 zijn de partijen opgeroepen voor de terechtzitting van 10 november 2023 en is hun het gemotiveerd verzoekschrift ter kennis gebracht.

Staatsraad Frédéric Gosselin heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Marc Uyttendaele, die voor de verzoekende partij verschijnt, advocaat Nicolas Bonbled, die voor de verwerende partij verschijnt, en advocaat Sven Boullart, die voor de tussenkomende partij verschijnt, zijn gehoord.

Eerste auditeur Erik Bosquet heeft een eensluidend advies gegeven.

Er wordt toepassing gemaakt van de bepalingen betreffende het gebruik van de talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

1. Op 15 mei 2013 verschijnt in het *Belgisch Staatsblad* een “belangrijke mededeling” aangaande vacante betrekkingen bij de magistratuur van de rechterlijke orde. Een van de vacante betrekkingen is die van eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel, die vacant is vanaf 1 april 2014.

De mededeling vermeldt dat met toepassing van artikel 43bis, § 4, van de wet van 15 juni 1935 ‘op het gebruik der talen in gerechtszaken’ (hierna: de wet van 15 juni 1935), in deze plaats dient te worden voorzien door de benoeming van een Franstalige kandidaat.

2. Bij koninklijk besluit van 26 januari 2014, “dat in werking treedt op de datum van de eedaflegging, welke niet mag gebeuren voor 1 april 2014”, wordt de heer L. M., die tot de Franse taalrol behoort, aangewezen voor het mandaat van eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel, voor een termijn van vijf jaar (*B.S.* 28 februari 2014, 17.531).

3. Uit arrest nr. 246.548 van 3 januari 2020 blijkt dat de heer L.M. niet verzoekt om de verlenging van zijn mandaat dat eind maart 2019 verstrijkt.

4. In het *Belgisch Staatsblad* van 1 juni 2018 wordt een bericht bekendgemaakt met betrekking tot een vacante betrekking van eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel, vanaf 2 april 2019. Volgens dat bericht dient dat mandaat “[i]n toepassing van artikel 259quater, § 6 van het Gerechtelijk Wetboek (...) voor de hernieuwingsperiode te worden toegekend aan een kandidaat die door zijn diploma bewijst de examens van doctor, licentiaat of master in de rechten in het Frans te hebben afgelegd”.

5. Bij een koninklijk besluit van 30 januari 2019 wordt verzoekster “désignée au mandat de premier président à la Cour d'appel de Bruxelles, pour un terme de cinq ans, en remplacement de M[onsieur] L. M., dont le mandat prend fin”.

Dat koninklijk besluit wordt bij vermelding bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 15 februari 2019 (blz. 15.196).

6. Op 3 april 2019 legt verzoekster de eed af in handen van de Koning.

7. Tegen haar aanwijzing is een vordering tot schorsing ingesteld die afgewezen is bij het voornoemde arrest 246.548. Bij arrest 247.709 van 4 juni 2020 is de afstand van geding vastgesteld met betrekking tot diezelfde zaak. De aanwijzing van verzoekster voor dat eerste mandaat van korpschef is aldus definitief geworden.

8. Met een e-mailbericht van 21 mei 2023 gericht aan de minister van Justitie heeft verzoekster verzocht om de verlenging van haar mandaat “overeenkomstig artikel 259quater, §§1, tweede lid, en 3bis, van het Gerechtelijk Wetboek”.

9. Met een niet-gedateerd schrijven, dat volgens het verzoekschrift ontvangen is op 13 juni 2023, heeft de minister van Justitie haar het volgende geantwoord:

“ [...]

Vous avez été désignée à ce mandat par arrêté royal du 30 janvier 2019 et avez prêté serment en cette qualité le 02/04/2019. Le mandat expirera donc le 01/04/2024 au soir.

Dans l’avis de la publication dudit mandat au *Moniteur belge* du 01/06/2018 repris ci-après, il a bien été stipulé que la désignation audit mandat était pour la période de renouvellement du prédécesseur : [...]

Pour rappel, la législation sur l’emploi des langues (art. 43bis, §4, de la loi du 15 juin 1935 sur l’emploi des langues dans les affaires judiciaires) prévoit une alternance linguistique entre le premier président de la Cour d’appel et le procureur général de Bruxelles : [...]

Depuis le 02/04/2014, le mandat de premier président de la Cour d’appel de Bruxelles a été exercé par [L. M.], qui appartient au rôle linguistique francophone. Depuis la même date, le mandat de procureur général près la Cour d’appel de Bruxelles est repris par [J. D.], qui appartient au rôle linguistique néerlandophone.

Les deux mandats ont pris fin le 2/04/2019 et étaient renouvelables une fois.

[J.] D. a demandé le renouvellement de son mandat de procureur général près la Cour d’appel de Bruxelles pour la période 2019-2024, a été présenté par le Conseil supérieur de la Justice et désigné par le Roi.

[L. M.] n’a pas souhaité renouveler son mandat de premier président de la Cour d’appel de Bruxelles. En conséquence, le mandat de premier président de la Cour d’appel de Bruxelles a été publié au *Moniteur belge* du 1/06/2018 et a été ouvert, pour la période de renouvellement, aux candidats du rôle linguistique français.

Ceci pour remplir le mandat jusqu’en 2024, après quoi les deux mandats changeront à nouveau de rôles linguistiques et le principe légalement stipulé de l’alternance linguistique entre les deux mandats de chef de corps continuera d’être respecté.

Comme vous le savez, votre désignation en tant que premier président de la Cour d’appel de Bruxelles a été contestée devant le Conseil d’État, précisément parce que cette vacance a été ouverte, pour la période de renouvellement, pour être pourvue par un candidat francophone.

Toutefois, par arrêt n° 246.548 du 03/01/2020, le Conseil d’État a rejeté la demande de suspension et, par arrêt n°247.709 du 04/06/2020, a conclu au désistement.

Pour ces raisons, je ne peux que réaffirmer la position juridique qui a été prise au moment de la désignation selon laquelle votre désignation en tant que premier

président de la Cour d'appel de Bruxelles doit être considérée comme une désignation pour la période de renouvellement en remplacement pour finir le mandat du prédécesseur, [L. M.] Ce qui signifie qu'après l'achèvement de cette période de renouvellement en 2024, le mandat n'est plus éligible à un renouvellement supplémentaire.

Pour ces raisons, je ne peux pas donner de suite à votre demande de renouvellement de votre mandat de premier président de la Cour d'appel de Bruxelles, ni transférer un dossier dans ce sens au Conseil supérieur de la Justice.

Compte tenu de l'expiration du mandat le 02/04/2024, cette vacance a été reprise dans une future publication de toutes les vacances de chefs de corps qui expirent en 2024. Ces avis de vacance seront prochainement publiés au *Moniteur belge*.

Le recours en annulation contre cette décision peut être soumis à la section du contentieux administratif du Conseil d'État [...]

Je tiens à souligner que cette décision est purement dictée par les motifs élayés ci-dessus et résulte de l'analyse juridique effectuée au moment de la publication de la vacance en 2018 et ne se rapporte en aucun cas à vous ni à la manière de l'exercice de ce mandat actuellement toujours en cours.”

Dat is de eerste bestreden handeling.

10. In het *Belgisch Staatsblad* van 13 juni 2023 worden de volgende twee vacatureberichten bekendgemaakt:

“ eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel: (vanaf 3 april 2024). In toepassing van artikel 43bis, § 4, van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken dient deze plaats te worden voorzien door een benoeming van een kandidaat die door zijn diploma bewijst de examens van doctor, licentiaat of master in de rechten in het Nederlands te hebben afgelegd. Het standaardprofiel voor deze functie van korpschef werd bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 8 augustus 2016;

(...)

procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel: (vanaf 22 mei 2024). In toepassing van artikel 43bis, § 4, van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken dient deze plaats te worden voorzien door een benoeming van een kandidaat die door zijn diploma bewijst de examens van doctor, licentiaat of master in de rechten in het Frans te hebben afgelegd, die bovendien het bewijs levert van de grondige kennis van de Nederlandse taal.

Het standaardprofiel voor deze functie van korpschef werd bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 8 augustus 2016.”

Dat zijn de tweede en de derde bestreden handeling.

IV. Tussenkost

Er is grond om het verzoek tot tussenkomst ingediend door Anouk Devenyns in te willigen.

V. Korte debatten

V.1. Standpunten van de auditeur-verslaggever en van de tussenkomende partij

De auditeur-verslaggever heeft dit beroep onderzocht in het kader van de kortedebattenprocedure en heeft geoordeeld dat het ontvankelijk is wat het eerste en het tweede voorwerp van het beroep betreft, en dat de eerste twee middelen gegrond zijn.

In haar pleidooi op de terechtzitting werkt de tussenkomende partij de zittingsnota die ze op 8 november 2023 aan de Raad van State heeft overgezonden verder uit, en laakt ze dat van de kortedebattenprocedure gebruik wordt gemaakt. Ze herinnert eraan dat er verschillende procedures aanhangig zijn bij de gewone rechtbank, waaronder een procedure waarbij de verwerende partij het verbod is opgelegd om de betwiste betrekking toe te kennen zolang de Raad van State geen uitspraak heeft gedaan in deze zaak, en merkt vervolgens op dat de auditeur-verslaggever geen enkele concrete reden heeft gegeven voor de gebruikmaking van de kortedebattenprocedure. Ze werpt tegen dat die korte debatten afwijken van de gewone procedure, de rechten van verdediging van de verwerende en de tussenkomende partij tot een minimum beperken, en moeten worden getoetst aan het recht op een eerlijk proces. Ze voert aan dat de korte debatten haar beletten procedurestukken in te dienen, merkt op dat de rechten van verdediging zowel door het Hof van Cassatie als door de Raad van State tot algemeen rechtsbeginsel zijn verheven, en meent dat de kortedebattenprocedure een uitzondering moet blijven en dat voorrang moet worden gegeven aan de schriftelijke procedure.

Voorts stelt ze nog dat normaliter drie rechters van een zaak kennisnemen, terwijl de kortedebattenprocedure door een enkele magistraat kan worden geleid, overeenkomstig artikel 90, § 1, tweede lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973 (hierna: de gecoördineerde wetten). Ze is van oordeel dat op het eerste gezicht niet blijkt dat dit beroep op eenvoudige gegevens zou steunen die geen onderzoek volgens de gewone procedure zouden vereisen. Ze verwijst naar de verdediging die de verwerende partij in de nota met opmerkingen aanvoert, en stelt dat ze zelf het procesbelang van verzoekster betwist, aangezien de kwestieuze betrekking volgens haar moet toevallen aan een kandidaat van de Nederlandse taalrol. Ze stelt voorts dat het hier om een principiële zaak gaat, en vraagt dat op zijn minst zou worden geoordeeld door een kamer die uit drie staatsraden bestaat. Ze vraagt dat, indien daar niet op

wordt ingegaan, de volgende prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof wordt gesteld:

« Schendt artikel 90, § 1, vierde lid RvS-Wet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in de mate dat het in de mogelijkheid voorziet voor een verzoekende partij om te horen bevelen dat een zaak wordt verwezen naar een kamer met drie leden, terwijl die mogelijkheid niet wordt voorzien voor een tussenkomende partij in de zaak? ».

V.2. Beoordeling

De vraag of de kortedebattenprocedure in dezen te rechtvaardigen valt, kan enkel in het licht van de middelen worden onderzocht. In verband met het betoog van de tussenkomende partij dat ze vanwege de kortedebattenprocedure niet in staat zou zijn een kamer van drie rechters te adiëren, dient erop te worden gewezen dat de voorliggende zaak onder een tweetalige kamer valt en dat, overeenkomstig de artikelen 52, 61 en 87, laatste lid, van de gecoördineerde wetten, dit beroep is toegewezen aan de voornoemde kamer, die over het algemeen uit drie rechters bestaat.

Wat betreft de ontvankelijkheid van de zittingsnota van de tussenkomende partij, stelt artikel 93 van het algemeen procedurereglement dat het auditoraat verslag uitbrengt aan de voorzitter van de kamer belast met de zaak, indien blijkt dat het beroep tot nietigverklaring “slechts korte debatten vereist”. Deze bepaling wijkt af van de normale, hoofdzakelijk schriftelijk gevoerde procedure, zodat de bedoelde zaken sneller kunnen worden afgehandeld.

De procedureregeling voorziet niet in de mogelijkheid dat de partijen nog schriftelijk reageren op het auditoraatsverslag, tenzij specifiek in het kader van de aanvragen bedoeld in artikel 93, tweede en derde lid, van het algemeen procedurereglement.

Voor de toepassing van artikel 93 van het algemeen procedurereglement moet rekening worden gehouden met de eminente rol die het recht op een eerlijk proces, daarin begrepen het respect voor woord en wederwoord, in een democratische samenleving vervult.

Weliswaar belet de mondelinge fase van het debat de partijen geenszins om tegenargumenten aan te voeren en vrijelijk de rechtspunten te bespreken die in het auditoraatsverslag worden uiteengezet. De rechten van verdediging kunnen evenwel des te doeltreffender worden uitgeoefend indien de partij die door het auditoraat in het ongelijk wordt gesteld, een nota met

opmerkingen indient in de loop van de rechtspleging op basis van artikel 93. Het gewicht van een mondeling pleidooi kan niet worden vergeleken met dat van een geschrift.

De pleitnota is ingediend door een partij die in het ongelijk dreigt te worden gesteld. Ze is tijdig aan de andere partijen ter kennis gebracht. In de gegeven omstandigheden mag ze in aanmerking worden genomen.

VI. Ontvankelijkheid

VI.1. Nota met opmerkingen

Volgens de verwerende partij is het beroep onontvankelijk wat betreft het tweede en het derde voorwerp. Ze haalt de rechtspraak aan en stelt dat verzoekster niet aantoont in welk opzicht beide betwiste vacantverklaringen haar een onmiddellijk nadeel zouden berokkenen, noch in welk opzicht de schorsing of de eventuele nietigverklaring ervan haar enig voordeel zou kunnen opleveren. Ze betwist dat die twee handelingen haar nadeel zouden kunnen berokkenen louter omdat ze zouden ingaan tegen haar wens dat haar mandaat wordt vernieuwd. Ze voegt eraan toe dat de beweerde schending van artikel 259^{quater}, § 3bis, van het Gerechtelijk Wetboek een fundamentele kwestie is, die in de bespreking van het tweede middel wordt behandeld, en betwist voorts dat het taalevenwicht en de wettelijke regels gemakkelijk kunnen worden aangepast naar goeddunken van de huidige korpschefs. Ze meent dat voorbereidende handelingen zoals vacantverklaringen dus niet mogen worden beschouwd als tussenhandelingen ten aanzien van verzoekster, zodat het beroep volgens haar onontvankelijk moet worden verklaard in zoverre het is gericht tegen de vacantverklaring van de mandaten van korpschef van eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel en van procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel, zoals bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 13 juni 2023 (tweede en derde bestreden handeling).

Ze is van oordeel dat die vaststelling *a fortiori* geldt voor de derde bestreden handeling, gegeven het feit dat verzoekster niet aanvoert dat ze een belang heeft bij en effectief ook geen belang heeft bij de nietigverklaring ervan, noch bijgevolg bij de schorsing van de tenuitvoerlegging ervan, aangezien niet blijkt dat die handeling een rechtstreekse weerslag heeft op een rechtstreeks, zeker, actueel en wettig persoonlijk belang van verzoekster, in zoverre de vacantverklaring van het korpschefmandaat van procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel geen enkel rechtsgevolg heeft. Ze stelt dat ze moeilijk kan begrijpen hoe het feit dat een korpschefmandaat van procureur-generaal bij het hof

van beroep te Brussel vanaf 22 mei 2024 vacant wordt verklaard, een weerslag heeft op verzoekster, die dat trouwens niet nader toelicht. Ze stelt voorts dat zij zelfs in de veronderstelling dat die vacantverklaring zou worden geschorst of vernietigd, vraagtekens plaatst bij het rechtstreekse en persoonlijke voordeel dat verzoekster zou genieten in het geval waarin de vacantverklaring van 13 juni 2023 zou worden geschorst, aangezien, het volgende mandaat in elk geval aan een Franstalige kandidaat zal worden toegewezen, daar de uittredende procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel tot de Nederlandse taalrol behoort. Zo niet, zou de taalwetgeving worden geschonden. De volgende eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel moet zijnerzijds tot de Nederlandse taalrol behoren. Overeenkomstig artikel 43bis, § 4, van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken zal daardoor de wettige alternatie in acht worden genomen, enerzijds tussen de procureurs-generaal (horizontaal) en anderzijds tussen de procureur-generaal en de eerste voorzitter (verticaal). Ze betwist dat het wellicht mogelijk is te stellen dat ook Nederlandstalige kandidaten in aanmerking komen voor dat mandaat. Volgens haar heeft een dergelijk voorstel als enige bedoeling een Franstalige in het mandaat van eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel te handhaven en dus dat verzoekster haar plaats kan behouden. Verzoekster kan de regels inzake taalalternatie die gelden voor het hof van beroep te Brussel niet naar eigen goeddunken wijzigen. Aangezien de volgende procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel noodzakelijkerwijs Nederlandstalig is, heeft verzoekster er geen enkel belang bij dat de vacantverklaring van dat mandaat wordt geschorst en vernietigd.

VI.2. Pleitnota van de tussenkomende partij

De tussenkomende partij merkt op dat een verzoekende partij moet aantonen dat ze een belang heeft bij de nietigverklaring en de schorsing, en dat dit een wettig belang moet zijn dat er niet toe mag leiden dat een onwettige toestand ontstaat, wat volgens haar hier het geval is. Ze betoogt dat verzoekster, als Franstalige die haar Franstalige voorganger opvolgt, onmogelijk zou kunnen worden aangewezen voor een nieuw mandaat van eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel zonder artikel 43bis, § 4, tweede lid, van de wet van 15 juni 1935 ‘op het gebruik der talen in gerechtszaken’ te schenden, in zoverre die bepaling volgens haar impliceert dat de eerste voorzitter van een andere taalrol moet zijn dan die van de persoon die hij opvolgt. Ze merkt op dat dit is vastgesteld zowel in arrest nr. 246.548 van 3 januari 2020 (bladzijde 22) als in de beschikking, uitgesproken in kort geding, van de voorzitter van de Franstalige rechtbank van Brussel van 22 september 2023. Ze verzoekt de Raad van State uitdrukkelijk en met aandrang niet om toepassing te maken van artikel 159 van de Grondwet op de aanwijzing van 30

januari 2019, en herhaalt dat verzoekster vraagt dat een onregelmatige toestand wordt gehandhaafd en bestendigd door de verlenging van haar mandaat van eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel.

VI.3. Beoordeling

De tussenkomende partij betwist in haar pleitnota de wettigheid van het belang van de verzoekende partij op grond van het feit dat haar eerste aanwijzing voor het mandaat van eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel onwettig is.

De Raad van State heeft in zijn arrest nr. 246.548 van 3 januari 2020 het volgende vastgesteld:

“ 42. In tegenstelling tot hetgeen in het bekendmakingsbericht wordt vermeld, is er geen sprake van een hernieuwingsperiode, maar van een daadwerkelijk nieuw mandaat. Het mandaat van L.M. kan niet worden hernieuwd om de vrij eenvoudige reden dat hij geen verlenging ervan vraagt. Het mandaat valt dan open.

Met toepassing van artikel 43bis, § 4, tweede lid, Taalwet Gerechtszaken moet de opeenvolgende eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel, luidens zijn of haar diploma, behoren tot een verschillend taalstelsel, met andere woorden *in casu* het Nederlandse”.

Ook al heeft dat arrest geoordeeld dat een onwettigheid moest worden vastgesteld, er blijkt niettemin dat de procedure tot nietigverklaring van die aanwijzing niet tot een nietigverklaring heeft geleid, zoals bevestigd wordt in arrest nr. 247.709 van 4 juni 2020, waarin de afstand van geding is uitgesproken. In die omstandigheden is de aanwijzing van de verzoekende partij wel degelijk definitief geworden en kan de wettigheid ervan niet meer voor de Raad van State worden aangevochten.

De tweede bestreden handeling strekt tot vacantverklaring van het mandaat van eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel, dat momenteel door verzoekster wordt bekleed. De weigering om dat mandaat voor een nieuwe periode van vijf jaar te hernieuwen waartoe in de eerste bestreden handeling wordt beslist, wordt door verzoekster aangevochten ter ondersteuning van haar beroep. De tweede bestreden handeling volgt dus op de handeling waaraan ze uitvoering geeft, en berokkent verzoekster dus rechtstreeks een onmiddellijk nadeel.

Aan de andere kant vormt de vacantverklaring van het mandaat van procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel een voorbereidende handeling, bekendgemaakt in het kader van een procedure tot aanwijzing voor een ander mandaat van korpschef dan dat van verzoekster, waarnaar deze overigens niet heeft gesolliciteerd. Zij zet noch in haar verzoekschrift, noch ter terechtzitting uiteen in hoeverre de nietigverklaring of de schorsing van de tenuitvoerlegging van die handeling haar enig voordeel zou opleveren.

De exceptie van ontvankelijkheid, waarvan het onderzoek slechts korte debatten vereist, is dus gegrond in zoverre ze betrekking heeft op de derde bestreden handeling. Voor het overige is het beroep ontvankelijk wat het eerste en het tweede voorwerp ervan betreft. Dienaangaande kunnen de conclusies van de auditeur-verslaggever worden gevolgd.

VII. Eerste middel

VII.1. Standpunten van de partijen

VII.1.1. Verzoekschrift

Het middel wordt ontleend aan de schending van artikel 259^{quater}, § 1, tweede lid, en § 3bis, van het Gerechtelijk Wetboek, aan de onbevoegdheid van de steller van de handeling, aan een kennelijke beoordelingsfout en aan machtsoverschrijding.

Verzoekster voert aan dat de eerste bestreden handeling alleen door de minister van Justitie is gesteld, terwijl deze krachtens het Gerechtelijk Wetboek het aan hem gerichte verzoek tot verlenging louter moet doorgeven aan de bevoegde benoemings- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie (HRJ) en geen uitspraak hoort te doen over de ontvankelijkheid van dat verzoek. Ze meent dat hij door zijn impliciete maar stellige weigering dat te doen, het voornoemde verzoek afwijst, wat een bevoegdheid is die krachtens artikel 259^{quater}, § 1, tweede lid, en op grond van het beginsel van het parallelisme der vormen enkel door de Koning kan worden uitgeoefend. Steunend op die bepaling geeft ze aan dat het verzenden van het dossier door die minister aan de voornoemde commissie een gebonden bevoegdheid is. Wanneer een dergelijk verzoek bij de minister wordt ingediend, is deze volgens haar verplicht het dossier aan de voornoemde commissie door te geven, aangezien het Gerechtelijk Wetboek hem geen enkele discretionaire bevoegdheid verleent betreffende de beoordeling van de ontvankelijkheid van het

verzoek, noch betreffende de wenselijkheid om het verzoek al dan niet aan de commissie door te geven.

Ze is van oordeel dat de minister van Justitie door zijn weigering om haar verzoek tot verlenging over te zenden een tussenhandeling stelt met als gevolg dat het onderzoek van haar verzoek en, diensgevolge, haar benoeming in het kader van een nieuw mandaat onmogelijk worden gemaakt. Volgens haar stelt hij zich zo onrechtmatig in de plaats van de Koning, die als enige bevoegd is om te beslissen haar mandaat al dan niet te vernieuwen. Ze stelt voorts dat, met toepassing van het beginsel van het parallellisme der vormen, enkel de overheid die bevoegd is om te benoemen, aan te wijzen of te vernieuwen de bevoegdheid heeft om niet te benoemen, niet aan te wijzen of niet te vernieuwen, of om een procedurele tussenhandeling te stellen die de benoeming, de aanwijzing of de verlenging onmogelijk maakt. Ze merkt ten overvloede op dat de minister geen enkele akte van delegatie aanvoert op grond waarvan hij de eerste bestreden handeling zou kunnen stellen, en ze besluit dat het middel, ontleend aan de onbevoegdheid van de steller van de handeling, van openbare orde is.

VII.1.2. Nota met opmerkingen

De verwerende partij haalt de artikelen 259^{quater}, § 1 en § 3bis, van het Gerechtelijk Wetboek aan en meent dat de interpretatie die verzoekster van die artikelen geeft, naar recht faalt. Ze merkt op dat het Gerechtelijk Wetboek weliswaar niet uitdrukkelijk vermeldt dat de minister van Justitie de ontvankelijkheid van het verzoek tot verlenging kan onderzoeken voordat hij dat verzoek aan de HRJ doorgeeft, maar dit in geen enkel opzicht uitsluit. Volgens haar houdt de redenering van verzoekster in dat de minister op automatische en moeilijk te begrijpen wijze wettelijk verplicht zou zijn aan de benoemings- en aanwijzingscommissie een dossier over te zenden over een verzoek tot verlenging van een mandaat, ook al zou dat verzoek kennelijk onontvankelijk zijn in het licht van de wettelijke voorwaarden, en ze illustreert dat argument met het voorbeeld van een magistraat die om een derde verlenging van zijn mandaat zou verzoeken terwijl het Gerechtelijk Wetboek slechts in twee verlengingen voorziet [*sic*]. Ze antwoordt dat het vanzelf spreekt dat de minister van Justitie aan die commissie enkel de dossiers van ontvankelijke kandidaturen doorgeeft, en niet de dossiers van kandidaten van wie het mandaat niet in aanmerking komt voor verlenging, en dat elke andere interpretatie tot absurde situaties zou leiden, zoals de hierboven geschetste situatie.

Ze is van mening dat de logica en de relevantie van de interpretatie die zij voorstaat, bevestiging vinden in de door haar aangehaalde artikelen 287*sexies* en 259*quater*, § 2, van hetzelfde wetboek. Volgens haar blijkt uit die twee artikelen dat de minister van Justitie in het stadium van de aanwijzing van de korpschef niet eenvoudigweg een tussenpersoon tussen de kandidaten en de benoemings- en aanwijzingscommissie is, die dossiers doorgeeft. Hij is ermee belast de ontvankelijkheid van de kandidaturen die hem worden bezorgd te onderzoeken in het licht van de voorwaarden die zijn vastgesteld. Slechts indien hij tot de ontvankelijkheid van een dossier besluit, zet hij de volgende stappen in de aanwijzingsprocedure. *A contrario* zal dat dossier niet aan de benoemings- en aanwijzingscommissie worden doorgegeven indien de kandidatuur niet voldoet aan de voorwaarden van artikel 287*sexies* van het Gerechtelijk Wetboek.

Ze wijst op de strekking van het algemene beginsel van het parallellisme der vormen en voert aan dat de minister van Justitie krachtens dat beginsel *mutatis mutandis* de mogelijkheid moet krijgen om in het stadium van de aanwijzing voor het mandaat van korpschef, zoals dat van eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel, de ontvankelijkheid van de kandidaatstellingsdossiers te onderzoeken – een verplicht vormvereiste dat door het Gerechtelijk Wetboek wordt voorgeschreven – op het moment van de verlenging van dit mandaat. Volgens haar kan enkel op die manier het parallellisme der vormen in acht worden genomen.

VII.1.3. Verzoek tot tussenkomst

De tussenkomende partij verwijst naar het betoog van de verwerende partij.

VII.2. Beoordeling

Artikel 259*quater*, § 3*bis*, van het Gerechtelijk Wetboek, gelezen in het licht van arrest nr. 122/2008 van het Grondwettelijk Hof van 1 september 2008, bepaalt het volgende met betrekking tot de korpschefs van hoven en rechtbanken:

“ Uiterlijk op het einde van de 52e maand van de uitoefening van het mandaat brengt de korpschef bedoeld in § 1, tweede lid, de minister van Justitie ervan op de hoogte of hij al dan niet de verlenging van het mandaat vraagt. Indien hij deze verlenging niet vraagt, valt het mandaat open.

Indien de betrokkene de verlenging van het mandaat heeft gevraagd, zendt de minister van Justitie uiterlijk 60 dagen voor het verstrijken van het mandaat, het verlengingsdossier (...) over aan de bevoegde benoemings- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie.

De benoemings- en aanwijzingscommissie hoort de korpschef.

De voordracht door de benoemings- en aanwijzingscommissie neemt de vorm aan van een met redenen omklede beslissing tot aanvaarding of weigering van de verlenging van het mandaat van korpschef. Zij wordt uiterlijk 30 dagen voor het verstrijken van het mandaat overgezonden aan de Minister van Justitie.

(...)

In casu wordt niet betwist dat verzoekster het verzoek tot verlenging van het mandaat van eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel op 21 mei 2023 heeft ingediend met inachtneming van de termijn die in het eerste lid van die bepaling is vastgesteld.

Uit dat artikel, dat specifiek betrekking heeft op het geval waarin wordt verzocht om de verlenging van het mandaat van korpschef na de uitoefening van een eerste mandaat, en niet op een eerste aanwijzing voor dat mandaat, blijkt overigens duidelijk dat een dergelijk verzoek tot verlenging enkel door de bevoegde benoemings- en aanwijzingscommissie van de HRJ wordt behandeld. Die commissie onderzoekt dat verzoek, hoort de kandidaat en stelt vervolgens de “voordracht” van die kandidaat op middels een met redenen omklede beslissing houdende aanvaarding of weigering van de verlenging, die ze aan de minister van Justitie verzendt zodat de overheid die bevoegd is om de korpschef te benoemen deze vervolgens al dan niet kan aanwijzen.

In het licht van het Gerechtelijk Wetboek en naar het voorbeeld van wat voor alle magistraten van het Rijk geldt, is de Koning krachtens de artikelen 259*quater*, § 1, tweede lid, en 58*bis*, 2°, van dat wetboek uitdrukkelijk en als enige bevoegd om de eerste voorzitter van een hof van beroep aan te wijzen, en dientengevolge ook om deze niet aan te wijzen. In de parlementaire voorbereiding wordt dan ook bevestigd dat het verlengingsdossier “in eerste instantie” wordt overgezonden aan de benoemings- en aanwijzingscommissie van de HRJ en “in tweede instantie” aan de Koning (*Parl.St.* Senaat 2005-06, nr. 3-1707/1, samenvatting, 2; *Parl.St.* Senaat 2005-06, nr. 3-1707/5, verslag, 4) en dat “de Hoge Raad voor de Justitie al dan niet een verlenging voorstelt aan de Koning” (*Parl.St.* Senaat 2005-06, nr. 3-1707/1, memorie van toelichting, 5). Uit dezelfde bepaling blijkt ondubbelzinnig dat de wetgever aan de minister van Justitie geen enkele andere opdracht heeft toevertrouwd dan het verzoek tot verlenging, samen met de vereiste stukken, door te geven aan de voornoemde commissie zodra hij, zoals *in casu*, er door de houder van het lopende mandaat van op de hoogte wordt gebracht dat deze om de verlenging van zijn mandaat verzoekt.

De gecombineerde lezing van de artikelen 259^{quater}, § 2, en 287^{sexies} van het Gerechtelijk Wetboek die de verwerende partij aanvoert, maakt het geenszins mogelijk aan de voornoemde minister enige bevoegdheid toe te kennen om, voordat de benoemings- en aanwijzingscommissie van de HRJ wordt ingeschakeld, de ontvankelijkheid te onderzoeken van een verzoek tot verlenging van het mandaat, zoals het *in casu* ingediende verzoek. Enerzijds moet immers worden vastgesteld dat artikel 259^{quater}, § 2, enkel van toepassing is op kandidaturen voor een eerste aanwijzing voor het mandaat van korpschef en niet, zoals *in casu*, op een verzoek een eerder uitgeoefend mandaat te verlengen, dat specifiek bij § 3bis van hetzelfde artikel wordt geregeld. Anderzijds beperkt artikel 287^{sexies} zich ertoe, zoals in het voornoemde arrest nr. 246.548 wordt vastgesteld, de wijze van bekendmaking van de vacature in het *Belgisch Staatsblad* alsook de wijze van kandidaatstelling te regelen (termijn voor indiening van de kandidatuur en samenstelling van het kandidaatstellingsdossier), wat louter formele voorwaarden zijn. Dat artikel verleent de minister van Justitie geen machtiging om te oordelen over de ontvankelijkheid van een verzoek tot verlenging van een lopend mandaat. De vraag of een kandidaat die om de verlenging van een mandaat verzoekt, een hernieuwbaar dan wel een niet-hernieuwbaar mandaat beëindigt, betreft hoe dan ook een kwestie ten gronde en geen louter formele kwestie.

Het eerste middel is gegrond. De conclusies van het verslag kunnen in dat opzicht worden gevolgd.

Er moet worden vastgesteld dat de minister van Justitie niet bevoegd is om de eerste bestreden handeling te stellen. Die onregelmatigheid straalt af op de tweede bestreden handeling, die aan de eerste bestreden handeling uitvoering geeft. Die tweede bestreden handeling houdt hoe dan ook een schending in van het eerste lid van artikel 259^{quater}, § 3bis, van het Gerechtelijk Wetboek, waarnaar in het middel wordt verwezen en waarin wordt bepaald dat “het mandaat open[valt]” louter in het uitdrukkelijke geval waarin niet om de verlenging van dat mandaat is verzocht, wat *in casu* geenszins het geval is aangezien verzoekster met haar voornoemde e-mail van 21 mei 2023 wel degelijk om de verlenging van haar mandaat heeft verzocht.

VIII. Tweede middel

VIII.1. Standpunten van de partijen

VIII.1.1. Verzoekschrift

Het middel wordt ontleend aan schending van artikel 43*bis*, § 4, tweede en zevende lid, van de wet van 15 juni 1935 ‘op het gebruik der talen in gerechtszaken’, aan artikel 259*quater*, §§ 3*bis* en 6, van het Gerechtelijk Wetboek, aan dwaling omtrent de motieven, aan een kennelijke beoordelingsfout, aan schending van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’ en aan machtsoverschrijding.

Verzoekster merkt op dat de bestreden handelingen steunen op enerzijds een eerste hypothese luidens welke ze de heer L. M. heeft “vervangen” en bijgevolg de hernieuwing van zijn mandaat heeft verkregen, en dat haar eigen mandaat dus niet in aanmerking komt voor een verlenging, en anderzijds een tweede hypothese luidens welke de eerste voorzitter van het hof van beroep te allen tijde tot een ander taalstelsel moet behoren dan de procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel. Ze argumenteert dat het mandaat dat haar bij het koninklijk besluit van 30 januari 2019 is verleend, een eerste mandaat is dat krachtens artikel 259*quater*, § 3*bis*, van het Gerechtelijk Wetboek eenmaal moet kunnen worden vernieuwd en dat in het taalevenwicht tussen de eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel en de procureur-generaal bij datzelfde hof werd voorzien als overgangsmaatregel bij hun eerste aanwijzing zoals bedoeld in artikel 43*ter*, § 3, zevende lid (lees: 43*bis*, § 4, zevende lid) van de wet van 15 juni 1935 of bij het voortijdig openvallen van het mandaat zoals bedoeld in artikel 259*quater* van het Gerechtelijk Wetboek, maar niet bij hun aanwijzing nadat het eerste mandaat van hun voorganger afgelopen is zonder hernieuwing.

Zij haalt artikel 43*bis*, § 4, tweede lid, van de wet van 15 juni 1935 aan en voert aan dat uit het voornoemde arrest nr. 246.548 en uit arrest nr. 244.845 van 18 juni 2019 blijkt dat de vacature, als gevolg van de beslissing van de heer L. M. om niet te verzoeken om de verlenging van zijn mandaat van eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel, op grond van de toepasselijke teksten moest worden opengesteld voor een Nederlandstalige kandidaat, maar dat de kwestieuze betrekking volgens de bekendgemaakte vacature evenwel bestemd was voor een Franstalige kandidaat en dat die vacature definitief is geworden omdat ze niet voor de Raad van State is bestreden. Ze meent dat haar aanwijzing bij het koninklijk besluit van 30 januari 2019 eveneens definitief is geworden, ten gevolge van arrest nr. 247.709 van 4 juni 2020, waarin werd besloten tot de afstand van geding door de verzoeker die de nietigverklaring ervan had gevorderd. Ze herinnert aan de rechtspraak van onder meer de algemene vergadering van de afdeling Bestuursrechtspraak (arrest nr. 234.035 van 4 maart 2016) volgens welke de

regelmatigheid van een individuele handeling niet meer kan worden betwist eens de termijn voor het instellen van een beroep tot nietigverklaring is verstreken. Ze meent dat haar aanwijzing voor haar mandaat wel degelijk zowel in rechte als in feite een eerste aanwijzing is en dat, hoewel ze volgens het benoemingsbesluit wordt aangewezen ter vervanging van de heer L. M., die bewoordingen als een feitelijke overweging moeten worden begrepen, aangezien ze hem effectief heeft vervangen in de uitoefening van zijn functies. Ze stelt dat ze evenwel in geen enkel opzicht het mandaat van deze laatste heeft overgenomen of voortgezet, aangezien zijn mandaat na afloop van de normale termijn een einde heeft genomen en hij niet om een verlenging heeft verzocht.

Ze voert aan dat het door haar aangehaalde artikel 259^{quater}, § 3bis, van het Gerechtelijk Wetboek automatisch op haar van toepassing is aangezien het om een eerste aanwijzing gaat. Ze betwist dat dit artikel, op grond van het feit dat er te allen tijde een taalevenwicht zou moeten bestaan tussen de eerste voorzitter en de procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel, niet op haar situatie van toepassing zou zijn, en ze betoogt dat de Raad van State duidelijk heeft gesteld dat dit evenwicht enkel vereist was als overgangsmaatregel, bij hun eerste aanwijzing zoals bedoeld in artikel 43ter, § 3, zevende lid (lees: 43bis, § 4, zevende lid) of bij het voortijdig openvallen van het mandaat zoals bedoeld in artikel 259^{quater} van het Gerechtelijk Wetboek, en dat men daar overigens een impliciet maar zeker bewijs voor vindt in de prejudiciële vraag die de Raad van State in zijn arrest nr. 246.548 van 3 januari 2020 heeft gesteld.

Ze herinnert aan de strekking van de wet van 29 juli 1991 en meent dat de eerste bestreden handeling daar niet aan beantwoordt in zoverre ze steunt op het feit dat tegen [haar eerste aanwijzing] een beroep tot nietigverklaring is ingesteld, dat, zoals kan worden vastgesteld, niet tot een nietigverklaring heeft geleid, en op een verwijzing naar de rechtspraak van de Raad van State waarin een juridische argumentatie wordt ontwikkeld die volkomen haaks staat op de argumentatie die in de motivering van de eerste bestreden handeling wordt ontwikkeld. Sterker nog: in die rechtspraak wordt uitdrukkelijk melding gemaakt van [haar] recht om te verzoeken om een verlenging van haar mandaat. Haar besluit is dat ze, bij het lezen van de eerste bestreden handeling, niet kan begrijpen om welke juridische en feitelijke redenen de overheid zich in die zin heeft uitgesproken, en dat de in aanmerking genomen motivering niet steunt op gegevens die in het licht van het administratief dossier correct blijken te zijn, dat wil zeggen dat ze stroken met de werkelijkheid, relevant zijn voor de gekozen oplossing en wettelijk aanvaardbaar zijn.

VIII.1.2. Nota met opmerkingen

De verwerende partij antwoordt dat verzoekster niet over het recht beschikte om de verlenging van haar mandaat te vragen, dat zij dat heel goed weet aangezien zij, sedert de vacantverklaring in het *Belgisch Staatsblad* van 1 juni 2018, er volledig van op de hoogte was dat zij zich kandidaat stelde voor een mandaat dat beperkt was tot 5 jaar, ter voltooiing van het mandaat van haar Franstalige voorganger, en dat verzoekster er zich dus niet over hoeft te verbazen dat haar een verlenging is geweigerd, aangezien het duidelijk was dat het om een periode van verlenging ging en niet om een nieuw mandaat. Zij herinnert eraan dat de vacantverklaring van 1 juni 2018 duidelijk vermeldde dat de betrekking in kwestie voor de hernieuwingsperiode [diende] te worden toegekend aan een kandidaat die door zijn diploma bewijst de examens van doctor, licentiaat of master in de rechten in het Frans te hebben afgelegd. Zij stelt dat de procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel, in tegenstelling tot de heer L.M., in 2019 om de verlenging van zijn mandaat voor de periode 2019-2024 heeft verzocht, en dat, teneinde het taalevenwicht tussen de mandaten van beide magistraten in acht te nemen, diens opvolger tot dezelfde taalrol moest behoren zodat het voornoemde bericht noodzakelijkerwijs enkel bedoeld kon zijn voor Franstalige kandidaten.

Zij is van oordeel dat, aangezien het mandaat van de heer L.M. vijf jaar heeft geduurd, aangezien de verlenging van dat mandaat - waar hij niet om heeft verzocht - slechts eenmaal mogelijk zou zijn geweest voor dezelfde termijn, en aangezien verzoekster bij het koninklijk besluit van 30 januari 2019 is aangewezen als diens vervangster, daaruit enkel kan worden afgeleid dat het mandaat van laatstgenoemde beperkt was tot vijf jaar en dat het niet hernieuwbaar was, omdat anders de desbetreffende bepalingen van de wetgeving op het gebruik der talen in gerechtszaken zouden worden geschonden. Zij betoogt dat krachtens artikel 43bis, § 4, van de wet van 15 juni 1935 de opeenvolgende procureurs-generaal van het hof van beroep te Brussel, en dus de opeenvolgende eerste voorzitters van hetzelfde hof, immers tot een verschillend taalstelsel moeten behoren. Zij herhaalt dat verzoekster dus enkel en alleen kon worden aangewezen ter vervanging van haar voorganger en dat het mandaat van verzoekster dus beperkt was tot dezelfde duur als die van de verlenging van het mandaat van haar voorganger, namelijk vijf jaar, omdat anders het taalevenwicht, ingevoerd sedert de aanneming van de wet betreffende de verticale integratie van het openbaar ministerie en tot wijziging van het voornoemde artikel van de wet van 1935, op de helling zou komen te staan.

Zij wijst erop dat bij de invoering van een systeem van mandaten voor de korpschefs, het grondbeginsel in acht is genomen dat geldt binnen het

rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel, namelijk dat er een permanente taalalternatie moet zijn tussen de houders van het mandaat van eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel en van procureur-generaal bij datzelfde hof. Het permanente karakter van die taalalternatie werd uitdrukkelijk benadrukt in de parlementaire voorbereiding van de verschillende wetten en staat klaar en duidelijk vermeld in artikel 43bis, §4, tweede lid, van de wet op het gebruik der talen in gerechtszaken waarin wordt bepaald dat “de opeenvolgende procureurs-generaal bij het hof van beroep te Brussel, de opeenvolgende eerste voorzitters bij datzelfde hof (...), luidens hun diploma, (moeten) behoren tot een verschillend taalstelsel”. In de parlementaire voorbereiding van de wet [van 22 december 1998] houdende verticale integratie van het openbaar ministerie wordt terecht benadrukt dat die alternatie slechts mogelijk is indien de mandaten van die korpschefs op hetzelfde moment een aanvang nemen en op hetzelfde moment eindigen. Zij legt uit dat in zoverre de termijn van die mandaten vijf jaar beslaat en dat die mandaten slechts eenmaal kunnen worden vernieuwd, er een regeling moest worden getroffen voor situaties waarin een van beide mandaten zou aflopen voor het einde van de totale maximumperiode van tien jaar zonder dat het andere mandaat op hetzelfde ogenblik zou aflopen. In het geval waarin een van beide mandaten nog voor het einde van die tien jaar vervroegd zou aflopen, was het dus absoluut nodig dat een persoon van dezelfde taalrol werd aangewezen ter vervanging en om het mandaat uit te oefenen tot aan het einde van de vastgestelde termijn van tien jaar. Zij stelt dat al sinds de aanneming van de wet betreffende de verticale integratie van het openbaar ministerie erop werd gewezen dat indien de functie van procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel vacant zou worden naar aanleiding van een overlijden, ziekte of andere omstandigheden, een persoon van dezelfde taalrol moet worden aangewezen om dat mandaat te voltooien, en ze verwijst naar de parlementaire voorbereiding van de wet van 22 december 1998 ‘betreffende de verticale integratie van het openbaar ministerie, het federaal parket en de raad van de procureurs des Konings’. Zij stelt dat dat systeem dan ook is ingevoerd om die taalpariteit permanent te kunnen waarborgen, ook wanneer er zich omstandigheden voordoen waarin het mandaat van eerste voorzitter van het hof van beroep of dat van procureur-generaal bij dat hof vacant zou worden. Artikel 259quater, § 6, derde tot zevende lid, van het Gerechtelijk Wetboek maakt het volgens haar mogelijk rekening te houden met het geval dat zich volgens haar *in casu* voordoet en ze meent dat wanneer de korpschef niet verzoekt om de verlenging van zijn mandaat wanneer dat afloopt, zoals dat *in casu* het geval is geweest, men ervan moet uitgaan dat diens mandaat voortijdig afloopt zoals bedoeld in artikel 259quater, § 6. Volgens haar blijkt dat zeer duidelijk uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 18 december 2006, waarin ook het geval besproken wordt waarvan *in casu* sprake is, namelijk dat waarin een korpschef na de periode van vijf jaar niet om de

verlenging van zijn mandaat verzoekt, terwijl zijn ‘alter ego’ van de andere taalrol daar wel om verzoekt. Zij betoogt dat toen benadrukt is dat de vervanger over een mandaat van vijf jaar zou beschikken dat niet hernieuwbaar was en dat de logische verklaring voor het feit dat het mandaat niet kon worden hernieuwd, was dat het ingevoerde taalevenwicht in acht genomen moest worden en dat die interpretatie van artikel 259^{quater} overeenstemt met de letter ervan en met de bedoeling van de wetgever, en de enige interpretatie is die kan garanderen dat de regeling inzake de taalalternatie tussen beide korpschefs gehandhaafd wordt. Zij stelt voorts dat dat ook het antwoord was van de toenmalige minister van Justitie op een parlementaire vraag over de aanwijzing van verzoekster en dat deze daarbij duidelijk benadrukt heeft dat de heer [L.M.] door een Franstalige eerste voorzitter vervangen moest worden tot aan het einde van de periode van tien jaar, waarna een Nederlandstalige eerste voorzitter verzoekster zou opvolgen. De keuze van de heer [L.M.] om na een periode van vijf jaar niet om de verlenging van zijn mandaat te verzoeken stemt overeen met het voortijdig aflopen van het mandaat, wat impliceert dat zijn vervanger met zijn eigen mandaat de vijf resterende jaren voleindigt.

Zij is van oordeel dat de stelling dat verzoekster in 2019 aan een nieuw mandaat begonnen zou zijn dat zij tot 2029 kon blijven waarnemen, duidelijk strijdig is met de heldere wens van de wetgever, zoals deze meermaals tot uiting gebracht is in de parlementaire voorbereidingen van verschillende wetgevingen, dat het taalevenwicht in acht genomen diende te worden na afloop van een mandaat van tien jaar, omdat in dat geval de eerste voorzitter van het hof van beroep van Brussel gedurende vijftien jaar een Franstalige zou zijn, wat strijdig zou zijn met de ingevoerde regeling inzake de taalalternatie. Zij betwist het feit dat als gevolg van de beslissing van de heer [L.M.] om niet te verzoeken om de verlenging van zijn mandaat de vacature op grond van de toepasselijke bepalingen opengesteld moest worden voor een Nederlandstalige kandidaat, zoals in het verzoekschrift wordt betoogd. Volgens haar werd met inachtneming van de relevante bepalingen ter zake, in de vacantverklaring van 1 juni 2018 een Franstalige kandidaat beoogd en stond bijgevolg in de vacantverklaringen die bekendgemaakt zijn in het *Belgisch Staatsblad* van 13 juni 2023, met betrekking tot het mandaat van eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel dat vanaf 3 april 2024 vacant is, dat die betrekking ingevuld diende te worden door een Nederlandstalige kandidaat, en dat het mandaat van procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel, dat openvalt op 22 mei 2024, daarentegen ingevuld moest worden door een Franstalige kandidaat.

Zij betwist ook het feit dat de aanwijzing van verzoekster gezien moet worden als een eerste aanwijzing en herhaalt dat zoals blijkt uit de bestreden

handeling en zoals voortvloeit uit artikel 259*quater*, § 6, van het Gerechtelijk Wetboek en uit artikel 43*bis*, § 4, van de wet op het gebruik der talen in gerechtszaken, het in essentie gaat om het voortijdig aflopen van het eerste mandaat van korpschef, en dat verzoekster laatstgenoemde vervangen heeft in de uitoefening van zijn mandaat en dat daarbij het beginsel van de taalalternatie, die er altijd moet zijn, noodgedwongen in acht genomen dient te worden, zodat verzoekster niet in aanmerking komt voor een verlenging van haar mandaat.

Onder verwijzing naar de artikelen 43*bis*, § 4, tweede lid, van de wet van 15 juni 1935 en 259*quater*, § 6, zevende lid, van het Gerechtelijk Wetboek, antwoordt zij dat verzoekster evenmin gevolgd kan worden wanneer ze stelt dat de taalalternatie tussen de eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel en de procureur-generaal bij datzelfde hof niet te allen tijde gehandhaafd zou moeten worden, aangezien tijdens de parlementaire voorbereidingen van de verschillende wetgevingen onder meer gesteld is dat die taalalternatie zich bestendig zal herhalen en bestendig zal worden. Zij is van oordeel dat de bewoordingen “bij wijze van overgang” in artikel 43*bis*, § 4, zevende lid, van de wet van 15 juni 1935 niet de draagwijdte hebben die eraan gegeven wordt door verzoekster en niet impliceren dat de regeling inzake de taalalternatie van tijdelijke aard zou zijn. Zij stelt dat het gebruik van de woorden “bij wijze van overgang” ter sprake gekomen is tijdens de parlementaire voorbereiding van de voornoemde wet betreffende de verticale integratie van het openbaar ministerie, met betrekking tot wat het voornoemde artikel 43*bis*, § 4, zevende lid, zou worden, en dat de toenmalige minister van Justitie op de vraag of die woorden niet moesten worden geschrapt, het volgende geantwoord heeft:

“ De minister gaat niet akkoord met de schrapping van de woorden ‘bij wijze van overgang’. De intentie van het wetsvoorstel is precies de huidige situatie in Brussel in het wetsvoorstel in te schrijven. Deze situatie zal achteraf worden bestendig door de gelijklopendheid van de mandaten, als voorzien in de wet op de Hoge Raad voor de Justitie, en door de afwisseling van taalstelsel bij opvolging”.

Ze concludeert daaruit dat het gebruik van die woorden er dan ook toe strekte de regeling inzake de taalalternatie, die reeds werd toegepast op het moment dat de wet werd aangenomen, in de wet op te nemen en dat het er niet om te doen was een tijdelijke regeling inzake de taalalternatie in te voeren. Zij voegt eraan toe dat artikel 28 van de wet betreffende de verticale integratie van het openbaar ministerie, waarbij die woorden ingevoegd zijn in de wet op het gebruik der talen in gerechtszaken, niet opgenomen is onder de titel “Overgangsbepaling” waaronder de artikelen 32 en 33 vallen.

VIII.1.3. Verzoekschrift tot tussenkomst

De tussenkomende partij verwijst naar het betoog van de verwerende partij.

VIII.2. Beoordeling

De wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’ schrijft voor dat het bestuur in de tekst zelf van de individuele bestuurshandeling opgeeft welke feitelijke en juridische overwegingen aan die handeling ten grondslag liggen, zodat de adressaat ervan uit die handeling kan opmaken om welke juridische en feitelijke redenen het bestuur zich in die zin heeft uitgesproken en zodat hij kan oordelen of het opportuun is een beroep tegen die handeling in te stellen. Om afdoend te zijn, en ook om te voldoen aan de verplichting inzake inhoudelijke motivering, moet de motivering steunen op elementen die in het licht van het administratief dossier correct zijn, dat wil zeggen dat ze stroken met de werkelijkheid, relevant zijn voor de gekozen oplossing en wettelijk aanvaardbaar zijn.

Artikel 259*quater*, § 3*bis*, van het Gerechtelijk Wetboek, dat in het kader van het onderzoek van het eerste middel al is aangehaald en waarvan de schending ook wordt aangevoerd ter staving van het hier onderzochte middel, regelt de verlenging van het mandaat van korpschef.

Uit de eerste bestreden handeling vloeit voort dat verzoekster haar mandaat van eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel zou uitoefenen van 3 april 2019 (datum van haar eedaflegging) tot 2 april 2024, en dit in het kader van een verlengingsperiode van 5 jaar ter voltooiing van het mandaat van haar voorganger, de heer L.M.

Zoals al is geoordeeld in arrest nr. 246.548 van 3 januari 2020, is het mandaat dat bij het koninklijk besluit van 30 januari 2019 aan verzoekster is verleend, een nieuw mandaat aangezien een verlenging van een mandaat van korpschef krachtens artikel 259*quater*, § 3*bis*, van het Gerechtelijk Wetboek enkel kan worden aangevraagd door de persoon die reeds gedurende vijf jaar een eerste mandaat heeft vervuld, dat is in dit geval de heer L.M. Deze laatste wenste echter geen verlenging van zijn mandaat, zodat de minister van Justitie het mandaat destijds vacant heeft kunnen verklaren overeenkomstig het bepaalde van artikel 259*quater*, § 3*bis*, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek.

Voorts tonen de stukken van het dossier aan dat de procedure die gevolgd is voor de aanwijzing van verzoekster voor het mandaat van eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel, de procedure is voor een eerste aanwijzing, en dat artikel 259^{quater}, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek in acht genomen is aangezien de adviezen die deze bepaling voorschrijft, binnen de gestelde termijnen zijn aangevraagd.

In het koninklijk besluit van 30 januari 2019 waarbij verzoekster voor het mandaat van korpschef wordt aangewezen, wordt de voordrachtbeslissing overgenomen van de benoemings- en aanwijzingscommissie van de HRJ, waarin onder meer het volgende staat:

“ En l’espèce, en l’absence de demande de renouvellement de Monsieur L.M., le Ministre de la Justice a procédé à l’ouverture du mandat suivant la procédure définie à l’article 287^{sexies} du C.J. : la place a été publiée au Moniteur belge avec appel aux candidats.
Il ne s’agit donc pas d’une hypothèse de renouvellement de mandat”.

Het voormelde koninklijk besluit stelt voorts: “considérant que la présentation par cette commission de Mme Massart Laurence est formellement et suffisamment motivée ; considérant que, sur la base de cette motivation, la désignation de Mme Massart Laurence s’impose ;”.

Op die manier neemt het koninklijk besluit van 30 januari 2019 de motivering over die de bevoegde benoemings- en aanwijzingscommissie van de HRJ naar voren heeft gebracht.

Daaruit vloeit voort dat het mandaat dat verzoekster momenteel vervult, wel degelijk in het kader van een eerste aanwijzing voor het mandaat van eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel past, zodat de bewering van het tegendeel in de eerste bestreden handeling, niet op juiste redenen steunt en bijgevolg inadequaat is. De eerste bestreden handeling stelt namelijk enerzijds het volgende: “het vacante mandaat van eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel [werd] bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 01/06/2018 en voor de duur van de verlenging opengesteld voor kandidaten van de Franse taalrol. Dat mandaat wordt zodoende tot 2024 vervuld, waarna beide mandaten opnieuw van taalrol zullen wisselen en het wettelijk vastgestelde beginsel van de taalalternatie tussen beide mandaten van korpschef verder zal worden gevolgd”, en stelt anderzijds dat de aanwijzing van verzoekster “als eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel moet worden beschouwd als een aanstelling voor de periode van verlenging van het mandaat, ter vervanging en ter voltooiing van het mandaat van de voorganger, de heer [L. M.]. Dat betekent dat het mandaat niet meer in

aanmerking komt voor nog een verlenging wanneer het, na die periode van verlenging, in 2024 afloopt”.

Wat betreft de stelling van de verwerende partij dat het eerste mandaat van de heer L.M. voortijdig is afgelopen, wordt erop gewezen dat de uitdrukkelijke motivering volgens de unanieme rechtspraak van de Raad van State *ab initio* in de tekst zelf van de bestreden handeling moet staan, en dat de uitleg die *a posteriori* in de nota met opmerkingen wordt gegeven, de ontstentenis van een passende motivering van de handeling niet kan verhelpen. Wat er ook van zij, de argumentatie volgens welke de artikelen 259*quater*, § 6, derde tot zevende lid, en 287*sexies* van het Gerechtelijk Wetboek van toepassing zouden zijn omdat de kwestieuze situatie zou zijn ontstaan door een voortijdig aflopen van het vorige mandaat, is naar aanleiding van het beroep dat was ingesteld tegen het besluit tot aanwijzing van verzoekster, al onderzocht in arrest nr. 246.548 dat ten aanzien van dezelfde verwerende partij is uitgesproken. In dat arrest heeft de Raad van State gesteld, om redenen die *in casu* integraal kunnen worden overgenomen, dat “[i]n tegenstelling tot hetgeen in het bekendmakingsbericht wordt vermeld, (...) er geen sprake [is] van een hernieuwingsperiode, maar van een daadwerkelijk nieuw mandaat” (punt 42), dat het mandaat van de heer L.M. “niet voortijdig [is] opgevallend: hij heeft zijn mandaat tot de normale einddatum uitgeoefend”, dat “nu de betrokkene zijn mandaatperiode ook effectief uitdoet, (...) er van een voortijdig aflopen van het mandaat geen sprake [is]” en dat artikel 259*quater*, § 6, zesde lid, van het Gerechtelijk Wetboek bijgevolg niet van toepassing is (punten 34 en 35).

Aangezien artikel 259*quater*, § 6, zesde lid, van het Gerechtelijk Wetboek *in casu* niet van toepassing is, dient geen rekening te worden gehouden met de afwijking waarin het voorziet inzake de taalalternatie voorgeschreven bij artikel 43*bis*, § 4, tweede lid, van de wet van 15 juni 1935. Dat is hetgeen arrest nr. 246.548 van 3 januari 2020 in de volgende bewoordingen stelt:

- “ 38. De verwerende partij ondersteunt haar zienswijze voorts met een verwijzing naar artikel 43*bis*, § 4, zevende lid, Taalwet Gerechtssaken.
Dit argument kan evenmin overtuigen, integendeel.
De genoemde bepaling luidt:
‘Onverminderd de bepalingen van de voorgaande leden moeten, bij wijze van overgang, in voorkomend geval, bij hun eerste aanwijzing bedoeld in artikel 102, § 1, eerste lid, van de wet van 22 december 1998 tot wijziging van sommige bepalingen van deel II van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de Hoge Raad voor de Justitie, de benoeming en aanwijzing van magistraten en tot invoering van een evaluatiesysteem voor magistraten, de procureur-

generaal bij het hof van beroep te Brussel en de eerste voorzitter bij datzelfde hof, luidens hun diploma behoren tot een verschillend taalstelsel.’

Zoals de verwerende partij terecht opmerkt, voert deze bepaling een taalevenwicht in tussen de ambten van procureur-generaal en eerste voorzitter van het hof van beroep.

Zoals verzoeker even terecht tegenwerpt, is dit taalevenwicht naar luid van deze bepaling voorgeschreven “bij wijze van overgang” en “bij hun eerste aanwijzing”. Indien het een permanent systeem moest zijn, dan had deze bepaling de volgende redactie gekregen:

‘Onverminderd de bepalingen van de voorgaande leden moeten de procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel en de eerste voorzitter bij datzelfde hof, luidens hun diploma behoren tot een verschillend taalstelsel.’

Met andere woorden, en anders dan wel het geval is voor de magistraten van de zetel en van het parket van het Hof van Cassatie, ontbreekt voor de magistraten bij het hof van beroep een bepaling, analoog aan artikel 43quater, tweede en derde lid, Taalwet Gerechtszaken:

‘De eerste voorzitter en de procureur-generaal moeten, luidens hun diploma, behoren tot een verschillend taalstelsel.

De opeenvolgende eerste voorzitters en procureurs-generaal moeten, luidens hun diploma, behoren tot een verschillend taalstelsel’”.

Als antwoord op de verschillende argumenten van de verwerende partij, met name over de strekking van de parlementaire voorbereiding van artikel 259quater, § 6, van het Gerechtelijk Wetboek, heeft de Raad van State nog het volgende geoordeeld:

“ De Raad van State kan er evenwel niet toe komen om artikel 259quater, § 6, zesde lid, GerW, zoals deze bepaling is gewijzigd bij de wet van 18 december 2006, zo te lezen dat het ook van toepassing is bij de niet-hernieuwing van het mandaat en aldus impliciet artikel 43bis, § 4, tweede lid, Taalwet Gerechtszaken zou wijzigen”.

Uit het voorgaande vloeit dus voort dat, in tegenstelling tot wat de eerste bestreden handeling suggereert en wat de verwerende partij staande houdt, uit artikel 43bis, § 4, zevende lid, van de wet van 15 juni 1935 niet kan worden afgeleid dat het taalevenwicht tussen de ambten van procureur-generaal en eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel, waarin die bepaling bij wijze van overgangsmaatregel heeft voorzien, in werkelijkheid een permanente regeling zou vormen die de overheid zou verplichten daar bij elke aanwijzing, dat wil zeggen om de vijf of tien jaar, op toe te zien.

Daaruit volgt dat het tweede middel gegrond is. De conclusies van het verslag kunnen ook op dit punt worden gevolgd.

Daar de betrokken partijen perfect op de hoogte zijn van de inzet van dit geschil, gelet op de voorgaande arresten van de Raad van State die in het kader

van deze problematiek al zijn uitgesproken, is het niet onredelijk dit beroep te behandelen volgens de kortedebattenprocedure, een procedure waarbij de rechten van verdediging van alle partijen alsook het debat op tegenspraak geëerbiedigd zijn.

IX. Verzoek op grond van artikel 35/1 van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973

IX.1. Standpunt van de verwerende partij

In een verzoekschrift van 18 oktober 2023 betoogt de verwerende partij dat ze kan verzoeken om de toepassing van artikel 35/1 van de gecoördineerde wetten in het kader van een kortedebattenprocedure. Ze vraagt dienovereenkomstig dat de Raad van State in het geval dat de bestreden handelingen worden vernietigd, overeenkomstig artikel 35/1 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State in de motieven van zijn arrest verduidelijkt welke maatregelen moeten worden genomen om de onwettigheid te verhelpen die tot deze nietigverklaring heeft geleid.

IX.2. Beoordeling

Artikel 35/1 van de gecoördineerde wetten stelt: “Op verzoek van één der partijen, ten laatste in de laatste memorie, verduidelijkt de afdeling bestuursrechtspraak in de motieven van haar arrest houdende nietigverklaring, de maatregelen die moeten worden genomen om de onwettigheid die heeft geleid tot deze nietigverklaring te verhelpen”.

Volgens de parlementaire voorbereiding “vloeit [dat artikel] voort uit het idee dat, wanneer te verwachten valt dat een arrest uitvoerings- of interpretatieproblemen dreigt te veroorzaken door de complexiteit van de zaak, de partijen voor de sluiting der debatten aan de Raad van State kunnen vragen dat in hetzelfde arrest wordt verduidelijkt hoe de tenuitvoerlegging ervan wordt gefaciliteerd. Deze verduidelijkingen omvatten de nodige uitleg betreffende de inhoud van het gezag van gewijsde om aan de onregelmatigheden te remediëren die tot de nietigverklaring hebben geleid (...) Indien de overheid zich schikt naar de preciseringen opgenomen in het arrest, is ze beschermd tegen een middel afgeleid uit de schending van het gezag van gewijsde, dat in dergelijk geval vaak wordt aangevoerd. Die aanwijzingen mogen niet als gevolg hebben dat één van de partijen benadeeld wordt, in het bijzonder die welke in het gelijk wordt gesteld” (*Parl.St.* Senaat 2012-13, nr. 5-2277/1, 26, memorie van toelichting).

In het voorliggende geval impliceert de retroactieve verdwijning van beide bestreden handelingen dat de verwerende partij krachtens artikel 259^{quater}, § 3bis, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek gevolg moet geven aan het verzoek tot verlenging dat verzoekster op 21 mei 2023 op regelmatige wijze aan haar heeft gericht, en dat ze dienovereenkomstig het in die bepaling bedoelde dossier inzake de verlenging binnen de voorgeschreven termijn moet verzenden aan de bevoegde benoemings- en aanwijzingscommissie van de HRJ.

De verwerende partij vraagt in haar verzoek van 18 oktober 2023 aan de Raad van State enkel dat deze in de motieven van zijn arrest verduidelijkt welke maatregelen moeten worden genomen om de onwettigheid te verhelpen die tot deze nietigverklaring heeft geleid.

Zonder dat het nodig is uitspraak te doen over de vraag of de verwerende partij een dergelijk verzoek kan formuleren in het kader van een kortedebattenprocedure, dient te worden vastgesteld, gelet op de voorgaande vaststelling, waaruit niet één of andere bijzondere complexiteit blijkt, dat de verwerende partij geheel nalaat toe te lichten in hoeverre dit arrest aanleiding zou kunnen geven tot enige moeilijkheid qua interpretatie of tenuitvoerlegging.

Het verzoek om toepassing van artikel 35/1 van de gecoördineerde wetten wordt bijgevolg afgewezen.

OM DIE REDENEN BESLIST DE RAAD VAN STATE:

Artikel 1.

Het verzoek tot tussenkomst, ingediend door Anouk Devenyns, wordt ingewilligd.

Artikel 2.

Worden vernietigd:

- de niet-gedateerde beslissing van de minister van Justitie, op 13 juni 2023 ter kennis gebracht van verzoekster, “om geen gevolg [te] geven aan [haar] verzoek tot verlenging van [haar] mandaat van eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel, noch een dossier dienaangaande over [te] zenden aan de Hoge Raad voor de Justitie”;

- de vacantverklaring van het mandaat van korpschef van eerste voorzitter van het hof van beroep te Brussel, zoals bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 13 juni 2023 (blz. 55071).

Het beroep wordt voor het overige verworpen.

Artikel 3.

Het verzoek om toepassing van artikel 35/1 van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, ingediend door de verwerende partij, wordt afgewezen.

Artikel 4.

Dit arrest dient bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als de tweede bestreden beslissing die vernietigd wordt.

Artikel 5.

De verwerende partij wordt verwezen in de kosten, namelijk het rolrecht van 200 euro en de bijdrage van 24 euro.

De tussenkommende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 150 euro.

Aldus uitgesproken te Brussel op 30 november 2023 door de Ve kamer van de Raad van State, samengesteld uit:

Pascale Vandernacht,	voorzitster van de Raad van State,
Wouter Pas,	staatsraad,
Frédéric Gosselin,	staatsraad,
Gregory Delannay,	hoofdgriffier.

De hoofdgriffier,

De voorzitter,

Gregory Delannay

Pascale Vandernacht